

EKOLOŠKO KMETIJSTVO

Avtor: Cvetka Pintar, Biotehniška šola Ptuj

SKLOP A

1. Cilji ekološkega kmetijstva.

2. Izvajanja kontrole ekološke pridelave.

3. Kaj je certifikat?

4. Kaj je živalim ustrezna reja?

5. Kaj predstavlja spodnji znak?

ekološki | Republika Slovenija
Ministrstvo za kmetijstvo,
gozdarstvo in prehrano

6. Kakovost eko živil.

7. Gnojenje v ekološkem kmetijstvu.

SKLOP B

1. Osnovne prepovedi v ekološkem kmetovanju.

2. Kdaj je kmetija v preusmeritvi?

3. Kje lahko kupite ekološka živila?

4. Skrb za rodovitnost tal.

5. Kaj predstavlja spodnji znak?

6. Prispevek ekološkega kmetijstva k varstvu okolja.

7. Živinoreja v ekološkem kmetijstvu.

RASTLINA NA POLJU

Avtor: Darja Hanželič

V davnini se je človek hranil z lovom in ribolovom, ter z nabiranjem plodov in semen divjih rastlin. Ker je bil odvisen zgolj od tega kar mu je narava sama po sebi dala, se je nenehno preseljeval in njegovo življenje je bilo negotovo. Človek se je za stalno naselil šele takrat, ko je ugotovil, da lahko zrnje, ki ga je prej le nabiral, tudi poseje. Sčasoma je pričel odbirati in sejati semena samo najboljših rastlin. Izboljšal je tehniko pridelave, si zagotavljal vsakdanji kruh in postal je poljedelec. Poljedelstvo je panoga kmetijstva, ki je namenjena pridelavi hrane za človeka in živali, pridelavi industrijskih rastlin ob tem, da skrbi za ohranjanje rodovitnosti tal in ekološkega ravnovesja v naravi.

Na poljih pridelujemo danes okrog 150 vrst različnih poljščin. Polja so večje ali manjše obdelane površine. Lahko so lahko njive ali travniki. Poljščine pridelujemo na njivah. Njiva je obdelana površina na kateri raste praviloma samo ena vrsta rastlin. Zaradi lažjega preučevanja delimo poljščine v skupine glede na način uporabe in sicer na žita, zrnate stročnice in industrijske rastline.

Tako poznamo **poljščine za prehrano, krmne rastline in industrijske rastline**. Poljščine za prehrano delimo v več skupin: **vrtnine** (krompir, paradižnik, paprika, solata, zelje korenček, jajčevac...), **žita** (pšenica, rž, oves, proso, ječmen, ajda) in **zrnate stročnice** (leča, grah, soja, fižol...). Stročnice so tiste rastline, katerih plodovi so v strokih. **Krmne rastline** so tiste rastline, ki jih pridelamo na polju in jih uporabljamo za prehrano domačih živali (koruza). **Industrijske rastline** so tiste rastline, ki jih gojimo na polju in jih pred uporabo industrijsko predelamo, le-te so na primer sladkorna pesa, buče, sončnice, oljna ogrščica ...

RASTLINA NA POLJU

1. Zakaj je človek v pradavnini postal poljedelec?

.....
.....

2. S čim se poljedelstvo ukvarja?

.....
.....

3. Razloži pomen besed **polje** in **njiva**!

.....
.....

4. Katere rastline uvrščamo med poljščine, ki so namenjene prehrani človeka?

.....
.....

5. Naštej rastline, ki jih uvrščamo med vrtnine?

.....
.....

6. Kaj so žita?

.....
.....

7. Kam spadajo soja grah in fižol?

.....
.....

8. Tudi koruza je poljščina. Kam jo uvrščamo?

.....
.....

9. V čem se krmne poljščine razlikujejo od industrijskih rastlin?

.....
.....

10. Naštej industrijske poljščine!

.....
.....

ŽITA

1. Naštej prava žita!

.....
.....

2. Naštej prosasta žita!

.....
.....

3. Navedi bistvene razlike med pravim in prosastim žitom!

.....
.....
.....

4. Razlikuj in poimenuj posamezne vrste žit:

.....

5. Žita uporabljamo za prehrano ljudi in krmo živali. Ko zrnje zmeljemo dobimo moko. Katere vrste žit lahko uporabimo za moko?

.....
.....

6. Poleg zrnja z žiti pridelamo tudi slamo. Slamo lahko uporabimo za steljo, lahko pa jo uporabimo tudi za kaj drugega. Morda veš za kaj?

.....
.....

7. Žita so po površini najpogosteje zastopane poljščine. Katerih vrst žit opaziš na naših poljih največ?

.....
.....

INDUSTRIJSKE RASTLINE - RASTLINE ZA PROIZVODNJO OLJA

Avtor: Darja Hanželič, Biotehniška šola Ptuj

1. Naštej poljščine, ki jih pridelujemo na naših poljih za to, da iz njih pridobimo olje?

2. Prepoznavaj in poimenuj rastline na sliki!

REGULACIJA VODOTOKOV

Avtor: Nina Hriberšek

1. Namen aktivnosti

Učenci se bodo seznanili z regulacijo vodotokov in z njihovimi melioracijami ter njihov vpliv na poplavljanje vodotokov.

2. Cilji aktivnosti

Učenci:

- razložijo pojem regulacija in melioracija;
- predvidevajo kateri vodotok bo bolj poplavljal,
- povzamejo ugotovitve in jih aplicirajo na rabo vodotokov, upoštevajo ekološki vidik.

3. Ključni pojmi

Regulacija, melioracija, poplave.

4. Učne metode

Razgovor, razlaga, tekmovanje.

5. Kratka navodila za učitelje ali opis poteka eksperimenta

Učitelj učencem razloži pojme regulacija in melioracija. Na terenu izvajajo tekmovanje, kjer učenci na praktičnem primeru vidijo kakšna je razlika med reguliranim vodotokom in melioriranim vodotokom.

Navodila

Na travniku se postavita dva poligona. Njuna dolžina (če gledamo ravno linijo) je enaka. En poligon vodi naravnost, drug pa ima ovinke (ti predstavljajo zavoje reke). Prvi, raven poligon predstavlja regulirano reko, drugi pa reko v naravnem stanju oz. meliorirano reko. Ciljna črta pomeni konec odseka reke oz. poplavno ravnico. Med učenci se izbereta dva tekmovalca, ter za vsako progo prostovoljce, ki bodo mirili čas ter spremljali razlivanje vode iz posodic. Posodice z vodo naj bodo pravokotne oblike, ni potrebno da so preveč globoke, količina vode v njih naj bo enaka, smiselno je da se njena količina natančno izmeri. Naloga tekmovalcev je, da čim hitreje pretečeta poligon. Ko prideta do ciljne črte se moreta čim hitreje ustaviti. Na ciljno črto se lahko da tudi kakšen polivinil, po katerem se lahko polije voda. To lahko potem prelijete in med seboj primerjate količino vode.

»Osebj« ob progi spremlja koliko vode se poliva po progi in kasneje poroča svojim sošolcem.

Preden se prične tekma se učence vpraša kodo bo po njihovo zmagal in zakaj, ter kdo bo imel na kocu v posodi manj vode.

Ko se tekma konča se primerjajo odgovori in količina vode.

PREDLOG VPRAŠANJ ZA UČENCE

- Kdo bo zmagal?
- Kdo po opravil daljšo pot?
- Kdo bo na koncu polil več vode?
- Če poligona reka, katere poplavna ravnica bo bolj poplavljen?
- Ob katerem vodotoku je ekosistem bolj pester?

- 6. Pripomočki (v primeru, če so specifični npr. eksperimenti)**
Dva poligona, posodice za vodo, štoparica.
- 7. Stopnja zahtevnosti (naravovarstveni tehnik - A, predšolski otroci - B, učenci - C, dijaki drugih srednjih šol - D)**
B, C.
- 8. Dodatna literatura oz. viri in literatura**
Avtor: Nina Hriberšek
- 9. Medpredmetne povezave:**
Ekologija, geografija.